

Yttrande över delbetänkande av delegationen mot arbetslivskriminalitet (SOU 2024:14)

Sammantagen bedömning Godtagbar

Utredaren föreslår ökad samverkan mellan berörda myndigheter i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Bland annat föreslås ändringar i de samverkande myndigheternas instruktioner för att de ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet och att myndigheterna i större utsträckning bör informera arbetsmarknadens parter om förhållanden som kan ha betydelse för parternas verksamhet. Vidare föreslås att Skatteverket ska få i uppdrag att bidra till arbetet mot människohandel och liknande brott samt att det ska inrättas en myndighetsgemensam webbaserad tipsportal för tips om arbetslivskriminalitet. Utredningen tillsattes innan 6 maj 2024 varför Regelrådets granskning sker utifrån den förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren genomgripande gör mycket tydliga beskrivningar i konsekvensutredningen. Vad gäller beskrivningen av berörda företag vore det önskvärt med en kompletterande beskrivning av berörda företag utifrån antal och storlek. I detta fall skulle redogörelsen kunna hållas mycket kortfattad.

Regelrådet konstaterar vidare att redogörelsen av förslagets effekter för företags kostnader, påverkan på konkurrensen och hänsyn till små företag är väl genomförd. Regelrådet uppfattar även att förslaget kan innebära effekter för den personliga integriteten och att en ökad uppgiftsutlämning kan komma att bli aktuell. Regelrådet finner att det vore önskvärt med en komplettering i konsekvensanalysen gällande vilka effekter detta kan innebära för berörda företag.

Regelrådet finner sammantaget att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i:

- Ekonomistyrningsverkets [Stöd för konsekvensutredning och konsekvensanalys](#).
- Tillväxtverkets [Handledning för konsekvensutredning](#).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Problembeskrivning och syfte med förslaget återfinns i kapitel 8 i remissen, sida 416–421.

Regelrådets bedömning

Förslagsställaren beskriver förslagets bakgrund och syfte. Beskrivningen är tydlig och Regelrådet konstaterar att den är väl genomförd.

Nollalternativet

Förslagsställaren beskriver nollalternativen i kapitel 8 i remissen, sida 416–421.

Regelrådets bedömning

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren gör en tydlig beskrivning av nollalternativen och finner därmed att denna delaspekt är godtagbar.

Alternativa lösningar

Förslagsställaren beskriver förslagets alternativa lösningar i kapitel 8 i remissen, sida 416–421.

Regelrådets bedömning

Regelrådet bedömer att beskrivningen av alternativa lösningar är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren beskriver inte berörda företag utifrån antal och storlek. Förslagsställaren beskriver att det möjligen kan förväntas inkomma fler tips om arbetslivskriminalitet när det gäller de branscher som har pekats ut som riskbranscher för arbetslivskriminalitet, det vill säga bygg-, städ-, restaurang-, och transportbranschen samt vård, omsorg och sociala tjänster, jord- och skogsbruk, kroppsvårdsbranschen, bilvård och avfallshantering.

Regelrådets bedömning

Förslagsställaren beskriver inte berörda företag utifrån antal och storlek. Regelrådet konstaterar att förslaget kommer att gälla för alla företag och det är positivt att förslagsställaren tydligt redogör för vilka branscher som är riskbranscher och som därmed väntas påverkas särskilt. Även om detta är fallet så bör konsekvensutredningen innehålla en beskrivning av berörda företag utifrån antal och storlek. I detta fall skulle redogörelsen kunna hållas mycket kortfattad.

Regelrådet finner därmed att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och storlek är godtagbar trots önskvärda förtydliganden. Regelrådet finner att redogörelsen av berörda företag utifrån bransch är väl genomförd.

Förslagets effekter för företags kostnader och intäkter

Förslagsställaren anger att en ny myndighetsgemensam tipsportal inte påverkar den administrativa arbetsbördan för företag och arbetsgivare. Inrättandet av en tipsportal bedöms kunna bidra till att både det brottsförebyggande och det brottsbekämpande arbetet, liksom

arbetet mot arbetslivskriminalitet i stort, blir mer effektivt. Förslagsställaren anger vidare att det möjligen kan förväntas inkomma fler tips om arbetslivskriminalitet när det gäller de branscher som har pekats ut som riskbranscher för arbetslivskriminalitet, det vill säga bygg-, städ-, restaurang-, och transportbranschen samt vård, omsorg och sociala tjänster, jord- och skogsbruk, kroppsvårdsbranschen, bilvård och avfallshantering. På det sättet skulle förslaget kunna ha större påverkan för företag i de branscherna.

Förslagsställaren anger att de föreslagna instruktionsändringarna inte innebär några nya regelverk eller rutiner som företag behöver ta del av och anpassa sig till. Förslagen bedöms därmed inte leda till några negativa effekter för företagens administrativa börda. Vidare bedömer förslagsställaren att förslagen kan bidra till att arbetet mot arbetslivskriminalitet blir mer effektivt och att utrymmet för de arbetslivskriminella aktörerna därmed minskar, vilket i sin tur kan bidra positivt till andra företags verksamhet på så sätt att den osunda konkurrensen minskar.

Arbetsmarknadsdepartementet beskriver att förslagen kan leda till en ökad uppgiftsutlämning jämfört med idag och ett intrång i den personliga integriteten. Arbetsmarknadsdepartementet anger att möjligheten att uppnå det önskvärda syftet med hjälp av andra mindre ingripande alternativ också bör bedömas samt att vilken spridning av personuppgifter som intrånget innebär har betydelse. Arbetsmarknadsdepartementet anger att risken för oönskad spridning också har betydelse för riskbedömningen och att en ytterligare faktor som kan vägas in är risken för att en viss behandling negativt påverkar allmänhetens förtroende i de fall den personuppgiftsansvarige till exempel är en statlig myndighet.

Regelrådets bedömning

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren gör en tydlig redovisning av förslagets effekter för företags kostnader. Förslagsställaren beskriver att förslagen inte väntas leda till någon ökad administrativ börda. Konsekvensutredningen saknar däremot en beskrivning av förslagets förväntade effekter för företags intäkter. Eftersom denna utredning tillsattes innan 6 maj 2024 så gäller dock den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I den tidigare förordningen (2007:1244) ställs inga krav på att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse förslagets effekter för företags intäkter, varför detta inte är någon brist.

Vidare konstaterar Regelrådet att förslaget kan innebära effekter för den personliga integriteten och att en ökad uppgiftsutlämning kan komma att bli aktuell till följd av förslaget. Regelrådet konstaterar att en ökad uppgiftsutlämning inte enbart kan skada förtroendet för exempelvis statliga myndigheter utan ser även att det finns en risk att företags förtroende kan skadas i de fall det inkommer tips som man i slutändan inte finner är befogade och att det därmed kan innebära effekter för företagets verksamhet. Risken för oönskad spridning av uppgifter i dessa fall, till exempel vad gäller individer eller företagsnamn, kan riskera leda till omfattande negativa konsekvenser för företag. Regelrådet finner att det vore önskvärt med en komplettering i konsekvensanalysen gällande vilka effekter detta kan innebära för berörda företags verksamhet.

Regelrådet finner därmed att beskrivningen av effekter på företags kostnader och verksamhet är godtagbar trots önskvärda förtydliganden.

Andra relevanta konsekvenser

Påverkan på konkurrensen

Förslagsställaren bedömer att förslaget kan förbättra myndigheternas förutsättningar att motverka att företag skaffar sig konkurrensfördelar genom att kringgå skyddsregler för arbetstagare eller skatterättsliga regelverk, vilket kan leda till positiva effekter för seriösa företag genom att utrymmet för de arbetslivskriminella aktörerna minskar. Förslagsställaren bedömer därför att förslaget kan stärka de seriösa företagens konkurrenskraft och leda till mer rättvisa spelregler för företagandet i Sverige.

Särskilda effekter för och hänsyn till små företag

Förslagsställaren anger att förslaget väntas vara särskilt gynnsamt för små företags förutsättningar och konkurrensförmåga. Vidare anger förslagsställaren att det finns skäl att tro att många av de företag som används som verktyg för arbetslivskriminella upplägg är mindre och verkar i direkt konkurrens med framför allt andra små, men seriösa, företag samt att små företag också kan ha mindre resurser än större företag att på olika sätt, exempelvis på juridisk väg, skydda sig mot osund konkurrens.

Regelrådets bedömning

Förslagsställarens redogörelse av påverkan på konkurrensen och särskilda effekter för och hänsyn till små företag är tydlig. Regelrådet bedömer därför att dessa aspekter är godtagbara.

Åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter

Förslagsställaren beskriver inte vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt.

Regelrådets bedömning

En beskrivning av denna delaspekt saknas. Eftersom denna utredning tillsattes innan 6 maj 2024 så gäller dock den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I den tidigare förordningen (2007:1244) ställs inga krav på att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse av åtgärder för att begränsa förslagets effekter och kostnader. Mot bakgrund av detta finner Regelrådet att det inte är någon brist att denna delaspekt saknas.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

På sida 444–445 i remissen beskriver förslagsställaren särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådets bedömning

Beskrivningen av tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är tydlig och väl genomförd.

Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Förslagsställaren beskriver inte hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

Regelrådets bedömning

En beskrivning av denna delaspekt saknas. Eftersom denna utredning tillsattes innan 6 maj 2024 så gäller dock den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I den tidigare förordningen (2007:1244) ställs inga krav på att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas. Mot bakgrund av detta finner Regelrådet att det inte är någon brist att en beskrivning av denna delaspekt saknas.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

På sida 443–444 beskriver förslagsställaren förslagets överensstämmelse med EU-rätten.

Regelrådets bedömning

Beskrivningen är tydlig och väl genomförd.

Bemyndiganden som förslaget grundar sig på

Förslagsställaren beskriver inte vilka bemyndiganden som förslaget grundar sig på.

Regelrådets bedömning

Eftersom denna utredning tillsattes innan 6 maj 2024 så gäller den tidigare förordningen om konsekvensutredningar. I den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ställs krav på att myndigheter i sina konsekvensutredningar ska beskriva vilka bemyndiganden som förslaget grundar sig på. I samband med att Regelrådet börjar tillämpa den nya förordningen om konsekvensutredningar (2024:183) kommer Regelrådet i större utsträckning också granska de krav som i förordningen ställs på att förvaltningsmyndigheter i sina konsekvensutredningar ska redogöra för bemyndiganden som förslaget grundar sig på. Eftersom förslagsställaren är en utredare, och därmed inte en myndighet, är det i detta fall inte någon brist att en beskrivning av denna delaspekt saknas.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Arbetsmarknadsdepartementet beskriver att förslagen kan leda till en ökad uppgiftsutlämning jämfört med idag och ett intrång i den personliga integriteten, vilket Regelrådet har kommenterat under delaspekten "Påverkan på företags kostnader och intäkter".

Regelrådet konstaterar att en ökad uppgiftsutlämning inte enbart kan skada förtroendet för exempelvis statliga myndigheter utan ser även att det finns en risk att företags förtroende kan skadas i de fall det inkommer tips som man i slutändan inte finner är befogade. Risken för oönskad spridning av uppgifter i dessa fall kan leda till omfattande negativa konsekvenser för företag. Regelrådet finner det därmed angeläget att Arbetsmarknadsdepartementet har detta i åtanke i det fortsatta utredningsarbetet och att de förslag som läggs fram minimerar risken för oönskad uppgiftsutlämning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 12 juni 2024.

I beslutet deltog: Lennart Renbjer, ordförande, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Erik Palm

Lennart Renbjer
Ordförande

Erik Palm
Föredragande

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.